

Shmt. Harbans Kaur v. Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਵੈਲਥ-ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੈਲਥ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1)(vi) ਦੀ ਛੋਟ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਇਹਨਾਂ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ - ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

8. ਐਸ.ਜੀ

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

SMT. ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ.,- ਜਵਾਬਦੇਹ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 130 ਆਫ 1972

2 ਮਈ 1973

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 11 ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1973 ਦੇ 11 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)— ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ '2 ਅਤੇ 3- ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ - ਕੀ 'ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ' - ਲਿਖਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ - ਕੀ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ, 1973 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ, 1913 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ

ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ, ਜੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ.

Shmt. Harbans Kaur v. Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, 1971 ਦੇ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 165, ਮਿਤੀ 15 ਦਸੰਬਰ, 1971 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 13 ਜਨਵਰੀ, 1971 (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਸਬ-ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਮੁਕਤਸਰ, ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਖਰਚੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। 24,630 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ 35 ਕਨਾਈਆਂ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 2,000 ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ 22.630 ਰੁਪਏ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ। ਜਾਂ 15 ਮਈ, 1970 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਕਮ ਇੰਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ), ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੁੰਮ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਮ ਐਲ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਐਸ ਬੀ ਲੈਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੇਸੀ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਵੀਐਮ ਜੈਨ, ਵਕੀਲ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਬਾਲਗ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਤੁਲੀ, ਜੇ.—ਇਹ ਹੁਕਮ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 130 ਆਫ਼ 1972 (ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ), 332 ਆਫ਼ 1972 (ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸੈਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ), 338 ਆਫ਼ 1972 (ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਛੱਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ), 1972 ਦਾ 519 (ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ), 119 ਆਫ਼ 1973 (ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਬ ਅਤੇ ਹੋਰ)। 1972 ਦਾ 173 (ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੇਦੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਅਤੇ 1972 ਦਾ 358 (ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ)। ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਅਪੀਲਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਨ।

(2) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਖਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ,

1973 (1973 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 11) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਰਿਪੀਲ) ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Shmt. Harbans Kaur v. Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਟਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਕਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਰਿਪੀਲ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1973 (1973 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1), ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"2. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

- (a) ਐਕਟ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਿਣੀ ਪਈ ਹੈ; ਜਾਂ
- (b) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ; ਜਾਂ
- (c) ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ, ਜਾਰੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਸੂਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਰਿਪੀਲ) ਐਕਟ, 1973, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਵਿਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਪੀਲਾਂ ਹੁਣ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਐਕਟ.

(3) ਪੱਤਰ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਪੇਟੈਂਟੋ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ., 130, 332, 338, ਅਤੇ 5191 ਆਫ਼ 2, ਅਤੇ 119 ਆਫ਼ 1973 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ

ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(4) ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵੈਡੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(5) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960, (1960 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10) ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 15 ਅਤੇ 16 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1959 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ।”

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, "1959" "1960" ਲਈ ਇੱਕ ਗਲਤ ਛਾਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਗਲਤੀ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿੱਲ 1959 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ 1960 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਰਾਮ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 1960 the applicability of Punjab ਐਕਟ ਨੰਬਰ 101 ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਨੇੜਲੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ -

(1) ਤੱਥ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ। ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ

(1) 1960 (62) PLR 291.

ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹੀ

Shmt. Harbans Kaur v. Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

- (2) ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ; ਅਤੇ
- (3) ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960, ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ-ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ (1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 510) ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ—(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 31, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ, (2) 1 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।]ਭਾਰਤੀ ਪਰੋਸੀਜਰਲ]ਲਾਅ ii ਇੱਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ 1 ਹੈ, ਅਤੇ (3) ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਡਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ • ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ" (ਪੈਰਾ 26))। ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ, 1913 ਹੈ।

(7) ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਮਰਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ, ਅਗਾਊਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 15(c)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1960 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ 1913 ਦੇ ਪੋਰੋਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1960 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੇ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ Cou rt

- (2) 1963 (65) PLR 531.
- (3) (1963) 3 SCR 884.

ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ (ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913) ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸੋਧ ਐਕਟ (1960 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 10) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਮੂਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ 'ਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨਾ ਨਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ 'ਤੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ 1960 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੋਧ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੈਡੀਜ਼ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(8) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ . ਜੈ ਕੌਰ (4), ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਕੰਸ਼-ਵਿਗਿਆਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜੋ 1960 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। 'ਕਹਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ 1960 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ,

Shmt. Harbans Kaur *v.* Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ

(4) AIR 1970 SC 349.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ। ਕਿਉਂਕਿ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਾਊਂ ਇਮਪਜ਼ਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਵੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(10) ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੋਈ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੇਵਕ ਜੇਰਨਚੰਦ ਭੋਗੀਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਡਾਕੌਰ ਟੈਪਲ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5), ਵਰੋਇਨਿਟ itwas1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: "ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 'ਜਜਮੈਂਟ' ਰਿੰਟਲਬ/ਫਿਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿਵਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ ਅਹਿਸਾਨ ਇਲਾਹੀ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਇਲਾਹੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6), 1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(11) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਜ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 1972 ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 173 ਅਤੇ 358 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੇ ਟੀ. ਐਸ. ਕੇ.

(3) ਏਆਈਆਰ 1925 ਪੀਸੀ 155. ~ ~

(«) ਏਆਈਆਰ (37) 1950 (ਪੂਰਬ) ਪੀ.ਬੀ. 302.

Shmt. Harbans Kaur v. Sardara Singh, etc. (Tuli, J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ